

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Tizenkettedik évfolyam. 34. szám.

Szerkeszti:

Székelyudvarhely, 1914. aug. 13.

Előfizetési ára: községeknek, valamint kör-
és községi jegyzőknek egész évre 12 korona.
Egyes szám ára 50 fillér.

Dr. Keith Ferencz
várm. tb. főjegyző.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székely-
udvarhely. Kossuth-u. 14. Az előfizetési pénzek
a m. kir. adóhivatalhoz küldendők.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

266.

Felhívás.

A koczka eldőlt.

Megkezdődött a magyar nemzetre reákeny-
szerített háború. Tettrekész elszántsággal, lélek-
emelő lelkesültséggel siet a nemzet minden tagja
a zászlók alá.

Hazaflas áldozatkészségben faj, vallásfele-
kezet, születés, foglalkozás nem tesz különbséget.

Félelem nélkül néz mindenki szembe a ha-
állal, de számos fegyverbe hívott fiú, férj, csa-
ládapa lelkén ott rágódik a sötét gondolat: Ki
gyámolítja, ki tartja fenn hátrahagyott kedvesei-
met. Az éhezők számára betevő falatról, ruháról,
meleg hajlékról a fázók részére ki gondoskodik?

Ennek a keserű gondnak, ennek a szívfa-
csaró fájdalomnak enyhítésére kell mindazoknak
sietniök, akiket szerencsésebb anyagi helyzetük
a mindennapi kenyér gondjától mentesít.

Ezekhez fordulunk felhívásunkkal, ezeket
kérjük, hozzák ez alakban is a haza oltárára
áldozataikat.

Szent kötelességet rovunk le mindannyian,
ha azt a vigasztaló üzenetet küldhetjük a harc-
téren küzdő véreinknek, hogy hátrahagyott ked-
veseikért nem kell aggódniok; ha legalább a nyo-
mor gyötrelmeitől megmentjük a családfenntartók
életéért remegő gyermekeket és asszonyokat.

Adakozzék erejéhez képest mindenki. Szen-
tebb célra nem adakozhat s küldje adományát
»a behívott katonák visszamaradt családtagjainak
segélyezésére fordítandó alap«-nak a Magyar
Általános Hitelbanknál (Budapest, V. ker. József-
ter 2/3) nyitott számlájára, ahonnan az nyilvános
ellenőrzés és elszámolás mellett a hatóságok, jó-
tékony egyesületek és helyi társadalmi szervek
közreműködésével fog rendeltetésére fordíttatni.

Budapest, 1914 július hó 29-én.

Gróf Andrássy Aladárné stb. (65 aláírás.)

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Sz: 6707—914. alisp.

Székelyudvarhely r. t. város polgármeste-
rének, valamennyi járási főszolgabírónak, községi
és körjegyzőnek.

A gyűjtésnek a nemes cél érdekében a leg-
teljesebb buzgalommal leendő megindítása céljáb-
ól közlöm. A gyűjtött adományok a lehetőség
szerint sürgősen a felhívásban megjelölt címre
küldendők.

Székelyudvarhely, 1914 aug. hó 3-án.

Sebesi, alispán.

267.

145650—914. XI.-a. B. M. sz. körendelet.

A »Cunard« Magyar Amerikai vonal, »Nord-
deutscher Lloyd« és »Hamburg Amerika Linie«
amerikai hajójáratainak ideiglenes beszüntetése
tárgyában.

Valamennyi vármegyei és városi törvény-
hatóság első tisztviselőjének.

Felhívom címet miszerint hatósága terüle-
tén a legkiterjedtebb módon esetleg napilapok
útján haladéktalanul tegye közhírré, hogy a
fennforgó háborus veszélyre való tekintettel a
»Cunard« Magyar-Amerikai vonal, a »Norddeut-
scher Lloyd« és a »Hamburg-Amerika Linie« ha-
jójainak Fiume, Bremen és Hamburgból való indulása
— egyelőre — elmarad

Budapest, 1914 évi augusztus hó 4-én.

A miniszter helyett:

Horváth Emil s. k.
államtitkár.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 6890—1914. alisp.

Székelyudvarhely r. t. város polgármeste-
rének, rendőrkapitányának, mindenik járási főszol-

gabirónak, a községi és körjegyzőnek, a községi előljáróságoknak.

A legszélesebb körben haladék nélkül leendő közzététel céljából kiadom.

Székelyudvarhelyen, 1914 aug. hó 10-én.

Sebesi alispán.

268.

M. kir. Honvédelmi Miniszter.

13006 szám Enöki 20/b—1914.

Udvarhelyvármegye közönségének

Székeiyudvarhely.

A ló és kocsibirtokosok megnyugtatása és kioktatása céljából értesitem a törvényhatóságot, hogy a tőlük az 1912 évi LXIX. t.-cz. alapján átvett lovak vagy kocsikért járó kárpótlási összegek a fentebb idézett törvényzcikk 10 §-a utolsó előtti bekezdése, illetőleg a 17 § utolsó bekezdése értelmében, 6 héten belül a postatakarék-pénztár útján meg fog fizettetni.

Budapesten, 1914. évi július hó 31-én.

A miniszter rendeletéből:

Theuerkauf s. k
miniszteri oszt. tanácsos.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 6800—1914. alisp.

Valamennyi községi és körjegyzőnek és az összes községi előljáróságoknak.

Azzal a felhívással adom ki, hogy az érdekelt birtokosokat nyugtassa meg, hogy a kárpótlási összegeket meg fogják kapni.

Székelyudvarhelyen, 1914 évi aug. 6-án.

Sebesi alispán.

269.

109475 VII-b—1914. E. M. sz. körrendelet.

Visszavándorlóknak a tuberkulózis szempontjából való orvosi megvizsgálása.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Általános az a tapasztalat, hogy a külföldről, de különösen Amerikából hazatérő visszavándorlók között igen sok a testileg teljesen megrokkant és súlyos tüdővészben szenvedő egyén.

Ismerve azt a veszélyt, melyet a Magyarországon amugyis rendkívül elterjedt tuberkulózis tovább terjesztése szempontjából ezek a nyílt tuberkulózisban szenvedő egyének úgy saját családjukra nézve, mint általában a közönségre nézve jelentenek, szükségesnek találtam azokkal szemben megfelelő védő rendszabályokat életbe léptetni.

Ebből folyólag a következőket rendelem el: Minden munkakeresés céljából hosszabb

időt külföldön, nevezetesen pedig Amerikában töltött s onnan hazatért egyén, akikre nézve a trachoma elleni védekezés céljából a kötelező szemvizsgálat a 110:000—1903 és a 92300—1910. szám alatt kelt itteni körrendeletekkel már elő van írva, arra nézve, hogy nem szenved-e nyílt tüdő-, gége-, illetőleg csont-, vagy mirigy-tuberkulózisban, orvosilag szintén megvizsgálandó.

A vizsgálat megejtésére a városi tisztii, kerületi, illetőleg községi és körorvosok hivatvák.

Kötelessége ennek folytán a községi előljáróságoknak, hogy a községbe visszatért, illetőleg ott leteleplő visszavándorlókról, azok név-és lakásjegyzékét mellékelve az érdekelt közalkalmazásu orvost 8 napon belül értesítsék hogy az a vizsgálat helyét és idejét meghatározhassa.

Kötelessége továbbá az előljáróságoknak az illető visszavándorlókat figyelmeztetni, hogy a kitűzött helyen és időben pontosan megjelenjenek, s hogy az igazolatlan távolmaradás kihágás gyanánt fog büntettetni.

A vizsgálatot végző közhatósági orvos a vizsgálat megtörténtéről a feleknek rövid igazolványt ad.

Ha az orvosi vizsgálat alkalmával valamely egyén nyílt tuberkulózisban szenvedőnek bizonyul, a vizsgáló orvos kötelessége annak lakási, kereseti és társadalmi viszonyait is felderíteni, s ezek mérlegelésével jelentést, illetőleg javaslatot tenni az elsőfoku egészségügyi hatóságnak, hogy a beteggel szemben micsoda óvőrendszabályokat lehet, illetőleg szükséges foganatosítani. Ilyenek pl. kórházi ápoltatás, községi segélyezés, a helyben működő tüdőbeteg dispenzaire gondozásába adás, megfelelő munkaalkalom nyújtás, rendszeres gyógykezelés stb. és minden körülmények között a fertőzés továbbvitelének megelőzésére, illetőleg megakadályozására hivatott házi intézkedések megtétele: elkülönített fekvőhelyek kijelölése, vizes köpöcsésze használata, kellő orvosi oktatás s az 1913 évi 191049—1912 számú belügyminiszteri körrendelet értelmében teljesítendő fertőtlenítés. Az elsőfoku közegészségügyi hatóság az orvosi jelentés, illetőleg javaslat alapján az eset körülményeihez mérten szükséges intézkedéseket megállapítja, azok megtételét a községi előljáróságok útján elrendeli, s azok végrehajtásáról orvosi szakközegének közbejöttével időnként meggyőződést szerez. Az a visszavándorló, aki a jelen rendeletben előírt orvosi vizsgálatra a kitűzött helyen és időben meg nem jelen, kihágást követ el. s 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Budapest 1914 évi július hó 17-én.

Sándor János s. k.

Szám: 6723—914. alisp.

Székelyudvarhely város polgármesterének, mindenik főszolgabíró urnak, a járási-, kör- és községi orvos uraknak és valamennyi községi előljáróságnak.

Belügyminiszter urnak fenti rendeletét tudomásvétel és az annak értelmében leendő eljárás végett kiadom.

Székelyudvarhely, 1914 augusztus 3-án.

Sebesi alispán.

270.

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

8000—VI.2 szám.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak.

Budapest és Fiume kivételével.

A gabonavetésekből sokszor nagy károkat tevő *hesszeni légy* (*Cecydomyia destructor*) néhány törvényhatóság területén ismét található.

Habár a hesszeni légy az utóbbi években számbavehető károkat nem okozott, mégis a veszedelemnek elejét veendő szükséges, hogy a gabonatermő vidékeken az érdekelt birtokosok a védekezés fontosságáról s annak célra vezető módjáról tájékoztatást nyerjenek.

E végből a következőket rendelem:

Azoknak a községeknek, illetve városoknak a határában, ahol a hesszeni légy fellépése az elmúlt vagy a folyó évben megállapítható volt, az ugynevezett csalogató vetéseket kell csinálni. Ugyanis minden táblában, mely gabonaneműekkel volt bevetve, vagy amely mellett az ilyen bevetett tábla volt, már augusztus utolsó vagy szeptember első napjaiban több helyen néhány barázdányi őszi gabonát, vagy árpát vessünk, mely célra silányabb minőségű, de minden gyommagtól tiszta vetőmag is használható.

Ezek a csalogató vetések arra valók, hogy a hesszeni legyek ezekbe rakják petéiket.

A csalogató vetéseket azután a rendes vetés alkalmával legkésőbb azonban a tél beállta előtt jól alá kell szántani, ügyelve arra, hogy az összes csalogató vetés s annak minden szára teljesen a föld alá kerüljön, hogy belőle a légy rajok ki ne szállhassanak. Igen ajánlatos az ilyen alászántott csalogató vetéseknek a lehengerezése is.

Oly esetekben ha a község (város) határában a hesszeni légy jelentékeny mértékben lépett fel a községi előjáróságnak (városi tanácsnak) kötelessége a kötelező védekezést azonnal elrendelni s a gazdaközönséget a csalogató vetések köteles alkalmazására felhívni azzal a figyelmeztetéssel, hogy a ki a kitűzött határidő alatt az előirt védekezést elmulasztja, az 1894: XII. t.-cz. 95 §. k. pontja értelmében kihágást követ el s 100 (egyszáz) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Végül felhívom a törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy a mennyiben a hesszeni légy nagyobb tömegben észlelhető, hozzám arról haladéktalanul tegyen jelentést.

Budapest, 1914 július 6.

A miniszter rendeletéből:

Tóth Elemér s. k. min. tanácsos.

Szám: 6194—914 alisp.

Székelyudvarhely város tanácsának és a községi előjáróságnak.

Fenti rendeletben foglaltakat az érdekelt gazdaközönség körében tegyék közhírré.

Székelyudvarhely 1914 július hó 30-án.

Sebesi alispán.

271.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 6722—913.

Tárgy: A folyóvizek és árterületek mentén való építkezések.

Székelyudvarhely város tanácsának, a főszolgabiráknak és községi előjáróságnak.

A fentjelzett tárgyú 53438—914. sz. belügyminiszteri rendelet értelmében felhívom a városi tanácsot és a községi előjáróságokat, hogy a tavalyi és idei áradásoknak hatósága területén volt legmagasabb vízállásairól szerezzen tájékozódást, s erről készítsen nyilvántartó feljegyzést.

Továbbá a címzett hatóságokat s a községi előjáróságokat utján a helyi építkezési bizottságokat még arra is figyelmeztesse, hogy az esetleges árterben történő építkezések nem mellőzhető engedélyezésénél a legnagyobb körültekintéssel járjanak el, s hogy az árvíz által romba döntött, elmosott vagy megrongált épületek helyreállításánál illetőleg újraépítésénél is ügyeljenek arra, hogy azok legalább is oly magasságban a meddig a víz az épületet — oly évjáratokban, mint a milyen a múlt év tavaszán is volt — átvedvesíti, a helyi viszonyokhoz képest kő, téglá, vagy egyéb szilárd vizálló anyaggal javíttassanak ki, illetőleg készíttessenek s szükség esetén megfelelő védművekkel biztosíttassanak.

Székelyudvarhely 1914 aug. 5.

Sebesi alispán.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

272.

Magyar királyi belügyminiszter.

5256. szám. Eln.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Ferencz Sálvátor főherczeg ur Ó császári és királyi Fensége az elrendelt részleges mozgósítás következtében az osztrák Vörös Kereszt Társulat és a magyar szent korona országai Vörös Kereszt Egylete közös központi értesítő irodájának haladék nélkül való működésbe lépését elrendelni méltóztatott.

Az erről szóló 140. N. H. Mob számu értesítésének megfelelően a magam részéről elrendelem, hogy az összes közigazgatási hatóságok, hivatalok és intézetek a fent nevezett közös központi értesítő irodának (Wien, VII., Stiftskaserne) a Vörös Kereszt illető közegei megkeresésére sebesült és beteg katonák felől közvetlen felvilágosítást adjanak és az értesítéseknek lehető gyors kézhez vétele céljából nevezett irodával közvetlenül érintkezésbe lépjenek.

Felhivom, hogy erről az összes alárendelt hatóságokat és hivatalokat megfelelő eljárás végett haladéktalanul értesitse.

Budapest, 1914. július hó 30-án.

Sándor, s. k.

Szám: 6786—1914. alisp.

Valamennyi főszolgabírónak, polgármesternek, rendőrkapitánynak és az összes előjáróságoknak.

Megfelelő eljárás végett értesitem.

Székelyudvarhelyt, 1914. aug. hó 6 án.

Sebesi, alispán.

273.

A m. kir. miniszterium 5482. M. E. számu rendelete.

A katonai intézkedések közlésének eltiltásáról.

A m. kir. miniszterium Magyarország egész területén az osztrák-magyar monarchia két állama fegyveres erejének állásáról, mozdulatairól, erejéről és működéséről, az erődök és erődítmények állapotáról, ugyszintén az e fegyveres erő számára szolgáló fegyverek, hadiszerek és szerelvények mennyiségéről, vagy élelmiszerek hollétéről, mennyiségéről és minőségéről, vagy szállításáról a sajtó útján történő közléseket ezennel eltiltja.

Az ily tartalmu közleményeknek sajtó útján való közzétételét az 1878: V. t.-cz. 456. §-a [illetve az 1912: LXIII. t.-cz. 23. §-a] öt évig terjedhető államfogházzal és nyolczezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja.

Ez a tilalom nem vonatkozik azokra a közleményekre, melyek a m. kir. miniszterelnökség sajtóosztálya, a horvát-szlavon-dalmát országos kormány elnöksége, vagy a hivatalos lapok útján, továbbá a melyek a m. kir. honvédelmi miniszter, a cs. és kir. hadsereg főparancsnokság hadi sajtó szállása, vagy a cs. és kir. hadügyminiszterium sajtóirodája engedélyével jutnak nyilvánosságra.

Ez a rendelet azonnal hatályba lép.

Budapest, 1914. július 27.

Gróf Tisza István.

274.

A m. kir. miniszterium 5,478. M. E. számu

rendelete, a postai, távirtdai és távbeszélő-forgalom ellenőrzéséről.

A m. kir. miniszterium az 1912: LXIII. t.-cz. 8. §-ában nyert felhatalmazás alapján a magyar szent korona országainak egész területére nézve a következőket rendeli:

I.

Postai forgalom.

1. § A posta és távirtda hivataloknak azon kötelessége, hogy a kir. vizsgálóbíráknak, a kir. bíróságoknak, a kir. ügyészségeknek, valamint a rendőri hatóságoknak a postaküldeményekről adatokat szolgáltatassanak: kiterjed arra is, hogy a katonai bíróságoknak és hatóságoknak kívánságára az általuk megjelölt bármely egyén postaküldeményeiről adatokat szolgáltatassanak.

A rendőri hatóság adatszolgáltatással kapcsolatban a postai küldemények külsejének, valamint a keresztkötéses [nyomatvány] küldemények és áruminták tartalmának megtekintését is igényelheti.

Ez azonban csak a postahivatal vezetőjének vagy helyettesének jelenlétében történhetik meg.

2. § A hadműveletek terén működő posta- és távirtdahivatalok kötelesek a katonai hatóságoknak és közegeknek kívánságára:

a) a le nem zárt postaküldeményeket [levelezőlapokat, sajtótermékeket] megtekintés és tartalmukról a háboru céljaira leendő tudomásszerzés végett a postán átengedni;

b) megengedni, hogy az általuk megjelölt czimzetteknek szóló, vagy megjelölt feladóktól eredő postacsomagot a hivatal főnökének helyiségében és jelenlétében megtekinthessék és felbonthassák.

A posta és távirtdahivatalok, a katonai hatóság vagy közeg kívánságára, az ily küldeményeket, a legközelebbi rendőri hatóság értesítése mellett, háromszor 24 óráig visszatartják.

3. § A posta- és távirtdahivatalok azokat a leveleket és csomagokat, amelyek gyaníthatólag kitiltott nyomatványokat, vagy az állami biztonságát, vagy a hadviselés érdekeit veszélyeztető iratokat tartalmaznak, csak közigazgatási hatósági közeg [a rendőri hatóság kiküldöttje] jelenlétében kézbesíthetik. A czimzettet és a hatóságot a meghatározott időre a postahivatalba meghívják és a czimzett csak abban az esetben kapja kézhez küldeményét, ha hajlandó azt a hatósági közeg jelenlétében felbontani. Ha a czimzett ebbe bele nem egyezik, ha kijelenti, hogy a küldeményt nem fogadja el, végre ha meg nem jelenik, ha csak a rendőri hatóság annak visszatartása és a lefoglalás kieszközlése iránt nem intézkedik, a küldeményt feladási helyére kell visszaküldeni.

4. § A posta- és távirtdahivatalok kötelesek az oly csomagokról, amelyek a hadműveletek tartamára a szállításból kitiltott tartalommal bírnak, a legközelebbi katonai hatóságnak táviratilag vagy távbeszélő útján, s ha ez nem lehetséges, külön küldönczczel értesítést küldeni, a csomagot háromszor 24 óráig visszatartani és rendelkezéshez

képezt azt esetleg a katonai hatóságnak átvételi elismervény ellenében kiszolgáltatni. Ha e határidőn belül a katonai hatóság a csomag lefoglalása iránt nem intézkedik, a posta- és távirдахivatalok a küldeményt szabályszerűen, mint kitiltott küldeményt kezelik.

II.

Távirдай és távbeszélő-forgalom.

5. §. A táviratokra [távbeszélgetésre] vonatkozó adatszolgáltatás tekintetében az 1. §. határozmányai irányadók.

6. §. Az összes táviratok hivatalos ellenőrzés alá kerülnek abból a célból, hogy a közértelemű vagy titkos szövegű táviratok útján a hadierő harczképességére, készültségére, felhasználására, mozdulataira stb. vonatkozó adatok illetékeleneknek ne jussanak tudomására; továbbá, hogy oly táviratok, amelyek tartalmuknál fogva az állam biztonságát veszélyeztetik, a törvénybe és közrendbe ütköznek, vagy erkölcsi szempontból kifogás alá esnek, ne továbbíttassanak és ne kézbesíttessenek.

7. §. Minden belföldön feladott magán távirat feladója köteles nevét és lakását a táviratlapra feljegyezni s a felvevő hivatal kivánságára személyazonosságát igazolni.

Az olyan magántáviratokat, melyek részben vagy egészben titkos [összebesélt, betűjegyes vagy számjegyes] nyelven vannak szerkesztve, továbbá az olyan közértelemű nyelven szerkesztett magántáviratokat, melyek kereskedelmi rövidített kifejezéseket vagy kereskedelmi jelzéseket tartalmaznak, vagy a melyekben katonai vonatkozású adatok fordulnak elő, ugyszintén a szövegnélküli magántáviratokat sem továbbítani, sem kézbesíteni nem szabad.

Katonai híreket tartalmazó magántáviratokat csak a hadseregfőparancsnokság hadi sajtószállása [Kriegspressequartier des k. u. k. Armeeoberkommandos] székhelyén levő főtávirдахivatalnál, vagy a budapesti, vagy a wieni központi távirдахivatalnál szabad feladni és ily táviratok is csak akkor bocsáthatók kezelés alá, ha hiteles alakban a következő megjegyzések egyikével vannak ellátva: »vom Kriegspressequartier genehmigt«, »a m. kir. honvédelmi miniszter engedélyével«, »vom Pressedienst des K. M. genehmigt«.

8. §. Magántáviratokat csak az alábbi nyelveken szabad szerkeszteni: mindenütt magyarul, Horvát-Szlavonországban ezen kívül horvátul, továbbá a felvevő hivatal székhelyén általánosan használt más nyelveken és ugyancsak mindenütt német, francia, angol, vagy olasz nyelven;

az Ausztriában feladottakat: a felvevő postahivatal székhelyén általánosan használt nyelvek egyikén, továbbá német, magyar, francia, angol, vagy olasz nyelven;

a Bosznia—Herczegovinában feladottakat: szerb, horvát, magyar, német, francia, angol, vagy olasz nyelven;

a más helyen feladottakat: magyar, horvát, német, francia, angol, vagy olasz nyelven.

Az olyan magántáviratokat, melyek czekeknek a határozmányoknak nem felelnek meg, elfogadni, továbbítani és kézbesíteni tilos.

9. §. Azokat a táviratokat, melyeknek elfogadása a 7 és 8. §§. értelmében nem tilos, de a melyek a 6. § ban jelzett szempontból máskülönben kifogás alá esnek, bizottságilag meg kell vizsgálni és a vizsgálat eredményéhez képest kell továbbítani és kézbesíteni, esetleg ideiglenesen visszatartani vagy lefoglalni.

10. §. A jelen rendelet alapján szükséges további rendelkezéseket a kereskedelemügyi m. kir. miniszter bocsátja ki.

Ez a rendelet azonnal hatályba lép.

Budapest, 1914. július hó 27.

Gróf Tisza István, s. k.

275.

Magyar királyi belügyminiszter.

5319—1914. szám.

Értesíteni a vármegye közönségét, hogy a miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről rendelkező 1912: LXIII. t.-cz. 4. §-a alapján Dr. Beteg Miklós főispán urat a cs. és kir. 12. hadtestparancsnokság területére kormánybiztossá kinevezte.

A kormánybiztosok hatáskörét az 1912: LXIII. t.-cz. 4. §-a írja körül.

Elvárom a vármegye közönségétől, hogy a nevezett kormánybiztost nagy fontosságú működésében minden rendelkezésre álló módon és hazafias buzgósággal támogatni fogja.

Budapest, 1914. július hó 31-én.

Sándor, s. k.

Polgármesternek, rendőrkapitánynak, valamennyi főszolgabírónak és az összes községi előljáróságoknak kiadom.

Székyudvarhely, 1914. augusztus hó 6-án.

Sebesi, alispán.

276.

A m. kir. miniszterium 5,489. M. E. számú rendelet, az 1912: LXIII. t.-cz. 13. §-ának végrehajtásáról.

A m. kir. miniszterium az 1912: LXIII. t.-cz. 13. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

Az 1912: LXIII. t.-cz. 18—27. §-ának rendelkezései szempontjából háboru idején elkövetettnek kell tekinteni azokat a bűncselekményeket, amelyeket e rendelet hatályának tartama alatt követnek el.

Ez a rendelet azonnal hatályba lép.

Budapest, 1914. július 27.

Gróf Tisza István, s. k.

Sz.: 6747—1914. alisp.

Főszolgabíráknak, polgármesternek, rendőrkapitánynak és az összes községi előljáróságoknak.

Tudomás vétel végett közlöm.

Székelyudvarhely, 1914. augusztus hó 6-án

Sebesi, alispán.

277.

A m. kir. miniszterium 5477. M. E. számú rendelete. Posta galambok tartásának korlátozásáról és egyéb állatok hirthordásra való használatának betiltásáról.

A m. kir. miniszterium az 1912. évi LXIII. t.-cz. 7. §-ában és az 1912. évi LXVIII. t.-cz. 14. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1 § A magyar szent korona országainak egész területén, postagalambokat csak hatósági engedéllyel szabad tartani, vagy forgalomba hozni. Az engedély az elsőfoku rendőrhatalóság a katonai területi parancsnokság hozzájárulásával adja meg.

Engedélyért a postagalambok birtokosai legkésőbb ennek a rendeletnek az illető községben történt kihirdetését követő nap folyamán kötelesek az 1. foku rendőrhatalósághoz folyamodni. A kérvényt a katonai területi parancsnoksághoz is be lehet nyújtani, aki azt saját véleményével ellátva a 1. foku rendőrhatalósághoz küldi meg.

Azokat a postagalambokat, a melyeknek tartása nem engedélyeztetett, vagy azokat a galambokat, amelyek tekintetében attól kell tartani, hogy postagalambokként használhatók, a katonai hatóságok, a hadiszolgáltatásról szóló 1912. évi LXVIII. t.-cz. végrehajtási utasításának rendelkezései szerint megváltják.

2. § Előgalambokat vasuton, gőzhajón vagy postán csak a katonai igazgatás szállíthat. Postagalamboknak másnemű szállításához a katonai hatóságok beleegyezése szükséges. Postagalambokat csak a katonai hatóság beleegyezésével és az erre meghatalmazott katonai személyek felügyelete mellett szabad felbocsátani.

3. §. Engedély nélkül más állatokat sem szabad hirthordásra használni.

4. §. Aki az 1., 2. és 3. §-ok rendelkezéseit megszegi, kihágást követ el és az 1912. LXIII. t.-cz. 7. §-a szerint, Horvát-szlavon országban a politikai hatóságok büntető hatalmáról szóló szabályok szerint büntetendő.

Tilalom ellenére tartott vagy forgalomba hozott vagy szállított galambokat, vagy tilalom ellenére hirthordásra használt más állatokat el kell kobozni és meg kell semmisíteni.

5. §. Ezen rendelet azonnal hatályba lép.

Budapest, 1914. július 27.

Gróf Tisza István.

278.

Kereskedelmügyi m. kir. miniszter.

Szám 58169—IV.

Körrendelet.

A budapesti orosz csász. főkonzulátus értesített, miszerint felettes hatósága utasítására a Magyarországon tartózkodó szerb állampolgárok védelmét átvette.

Felhívom, hogy az említett főkonzulátusnak ezen ténykedéséből eredő esetleges megkereséseknek készséggel feleljen meg.

Budapest, 1914. július hó 28-án.

Harkány.

279.

Magyar királyi belügyminiszter.

Szám 143257—914. V—a.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

A kereskedelmügyi miniszter úr értesítése szerint egy vasútvonalon előfordult rongálás fellette későn jutott a vasutigazgatás tudomására, mert a közigazgatási hatóság az esetet csupán a belügyminiszteriumhoz jelentette be.

Tekintettel, hogy a vasútvonalakon történt rongálások sürgős és azonnali kijavítása a kereskedelmügyi miniszterium hatáskörébe tartozik, felhívom Czimet, hogy összes alantós hatóságát utasítsa, miszerint hasonló esetekben a hozzám intézett jelentések kapcsán a megtörtént rongálásokról a legközelebbi vasútállomást is értesítse, melyek erről a további intézkedések megtételére megfelelően utasított osztálymérnököknek kétsedem nélkül jelentést tesznek.

Budapest, 1914. július hó 31.

Perényi s. k.,
államtitkár.

Szám 6780—914.

Valamennyi főszolgabírónak, rendőrkapitánynak és az összes községi előljáróságoknak.

A rendelkezés szerint járjon el.

Székelyudvarhely, 1914. augusztus hó 6.

Sebesi alispán.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körözüvények.

Állati betegségek. *Bivalyvész* fellépett szorványosan Homoródszentmárton, Vargyas, Székelyzsombor és Oklánd községekben.

Felhívás. *A kolozsvári egyetem hallgatóihoz!* Felkérem egyetemünknek fegyveres szolgálatot

nem teljesítő hallgatói közül azokat, a kik kötelességeiket teljesíteni óhajtván, betegek, sebesültek ápolására, irodai teendők végzésére, felügyelet gyakorlására vagy egyéb képességüknek megfelelő szolgálatokra vállalkoznak, hogy ebbeli szándékuk nyilvánítása mellett szükség esetén való értesíthetőségük érdekében tartózkodási helyüket a rectori hivatalnak bejelenteni sziveskedjenek.

Kolozsvárt, 1914. augusztus 5.

A Kolozsvári m. kir. Ferencz József Tudományegyetem Rectora: *Dr. Kenyeres Balázs.*

Hirdetmény. Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak folyó hó 4-én kelt 59807. számú rendelete szerint a tábori posták működésüket f. évi augusztus hó 4-én megkezdtek. Postahivatalok és ügynökségek a tábori postákkal közvetíthető küldeményeket már felvesznek, magán távirat váltás és magán telefon beszélgetés a hadrakelt selegtől és viszont tilos.

Elveszett tárgyak. 35. — Gergely Albert névre Kápolnásfalu előljárósága által 37—1909. nyt. sz. alatt kiállított munkás igazolvány 1910 év folyamán elveszett; megsemmisítettik.

Talált láda. Julius hó 21-én Máréfalván felül a Czekend hidján alól egy láda találtatott, jelenleg Péter Ferenczné máréfalvi korcsmájában van.

Elveszett állatok. 15. — Bálint Simon székelyszentkirályi lakosnak 1 drb. fehérszarvu jegynélküli tehene elveszett jul. 31-én

Székelyszentkirály, 1914. aug. 8. *Elekes,* jegyző.

Körözendő személyek. 110. — Az Alsó-szór községben 1873 évben született, állandó lakással nem bíró *Pap György* bányász [szülei: János és Vanek Mária] illetőségének megállapítása vált szükségessé. Nevezettet nyomoztatni s föltalálás esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni, a fölvett jegyzőkönyvet pedig Budapest székesfőváros tanácsának megküldeni kell.

111. — Az állítólag Tiszalök községben 1893. évben született, állandó lakással nem bíró *Petróczi Margit* [szülei: József és Nagy Ilona] varrónő cseléd illetőségének megállapítása vált szükségessé. Nevezettet nyomoztatni s föltalálás esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni, a fölvett jegyzőkönyvet pedig Budapest székesfőváros tanácsának megküldeni kell.

112. — Kiskoru Demeter István illetősége kerestetvén, a tárgyalás folyamán szükségessé vált anyjának 1888 évben Bordozs községben született *Demeter Annának* illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezett legutóbb Budapesten IX. ker. Ranolder u. 32. szám alatt lakott, jelenleg azonban ismeretlen tartózkodású. Nevezettet hatósága területén tüzetesen nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos

használatra bekíválni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

113. — Kiskoru Tóth Tibor illetősége kerestetvén, a tárgyalás folyamán szükségessé vált anyjának 1888. évben Makó városban született *Tóth Ilona* tanítónő illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezett legutóbb Úlló községben lakott, jelenleg azonban ismeretlen tartózkodású. Nevezettet hatósága területén tüzetesen nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekíválni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

114. — Kiskoru Pavuk Imre illetősége kerestetvén a tárgyalás folyamán szükségessé vált atyjának Losoncban az 1865 évben született *Pavuk Mihály* nős napszámosnak illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezett legutóbb Budapesten lakott, jelenleg azonban ismeretlen tartózkodású. Nevezettet hatósága területén tüzetesen nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekíválni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

115. — *Özv. Leitner Jánosné* szül. Boros Erzsébet illetősége kerestetvén, a tárgyalás folyamán szükségessé vált nevezettnek [született: 1844 évi V. hó 2-án Sári községben Boros György és Kadar Anna szülöktől] illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezett legutóbb Újpest r. t városban lakott, jelenleg azonban ismeretlen tartózkodású. Nevezettet hatósága területén tüzetesen nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekíválni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

116. — Kiskoru Krausz József és Josefín illetősége kerestetvén a tárgyalás folyamán szükségessé vált atyjuknak Budapesten 1861 évben született idősebb *Krausz József*-nek illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezett legutóbb Erzsébetfalva községben lakott, jelenleg azonban ismeretlen tartózkodású. Nevezettet hatósága területén tüzetesen nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekíválni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

117. — Kiskoru Nadler János illetősége kerestetvén, a tárgyalás folyamán szükségessé vált anyjának 1878. XI. hó 6-án született *Nadler Juliánának* illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezett legutóbb Budapesten, Kinizsi u. 4 sz. alatt lakott, jelenleg azonban ismeretlen tartózkodású. Nevezettet hatósága területén tüzetesen nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai

lennének, azokat hivatalos használatra bekíválni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

118. — *Haberler Anna* férjezett Honberger Mihályné illetősége kerestetvén, a tárgyalás folyamán szükségessé vált nevezettnek illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezett Újpesten született 1875. évben vallása róm. kath. [atyja neve Haberler Lipót anyjái Fischer Borbála] és legutóbb Újpest községben lakott, jelenleg azonban ismeretlen tartózkodása. Nevezett Haberler Anna férj. Honberger Mihálynét hatósága területén tüzetesen nyomozni, feltalálás esetén illetőségi adozási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekíválni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

119. — Kiskoru Kulcsár Margit illetősége kerestetvén a tárgyalás folyamán szükségessé vált 1879. évben Bicske községben született anyjának *Kulcsár Máriának* illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezett legutóbb Budapesten X. ker. Gyömöri ut 48 sz. alatt lakott, jelenleg azonban ismeretlen tartózkodása. Nevezett hatósága területén tüzetesen nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adozási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekíválni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

120. — Kiskoru Dugó Julianna illetősége kerestetvén, a tárgyalás folyamán szükségessé vált *Géczy Mártorné* szül. Juhász Máriának illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezett legutóbb Pestszentlőrincz községben lakott, jelenleg azonban ismeretlen tartózkodása. Nevezett hatósága területén tüzetesen nyomozni, feltalálás esetén illetőségi viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekíválni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

121. — Kiskoru Horváth testvérek illetősége kerestetvén, a tárgyalás folyamán szükségessé vált atyjuknak *Horváth Györgynek* [szül. Kecskeméten 1870. évben, foglalkozása gépész, neje Jemosky Hermína] illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezett legutóbb Budapesten lakott, jelenleg azonban ismeretlen tartózkodása. Nevezett hatósága területén tüzetesen nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adozási viszonyaira

nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekíválni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

122. — *Schäusa Istvánné* szül. Tót Anna Tatabánya községi illetőségi ismeretlen helyen tartózkodó egyén puhatolandó, eredmény esetén tartózkodási helye az esztergomi főszolgabírószálgal közlendő.

123. — *Simon Ignác* volt szakállasfalusi körjegyzőnek 182 K 01 fill. közig. letétbe kezelt összeg visszautalása iránti kérelme tárgyában 353—914. K. b. sz. alatt hozott II. f. véghatározat, nevezett tartózkodási helyének ismeretlen volta miatt nem volt kézbesíthető. Nevezett nyomozni, feltalálása esetén pontos lakcíméről Szatmárvármegye alispánját értesíteni kell.

124. — Esztergom vármegye arvaszöke által végzett öröklési ügy tárgyalása folyamán szükségessé vált *Arva Erzsébet* 36 éves párkányi, majd 1907—1908-ban újpesti lakos kihallgatása. Nevezett hatósága területén nyomozni, feltalálása esetén illetőségére kihallgatni, amennyiben okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekíválni és Esztergom vármegye alispánjának megküldeni kell.

125. — Az ismeretlen helyen 1878. évben született, állandó lakással nem bíró özv. *Czigány Mihályné* szül. Hübner Mária cseléd illetőségének megállapítása vált szükségessé. Nevezett nyomozni s föltalálás esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni, a fölvett jegyzőkönyvet pedig Budapest székesfőváros tanácsának megküldeni kell.

126. — Az ismeretlen helyen, ismeretlen időben született, állandó lakással nem bíró özv. *Kovács Ferenczné* szül. Korpás Róza [vasuti alkalmazott özvegye] illetőségének megállapítása vált szükségessé. Nevezett nyomozni s föltalálás esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni, a fölvett jegyzőkönyvet pedig Budapest székesfőváros tanácsának megküldeni kell.

127. — Az ismeretlen helyen és évben született, állandó lakással nem bíró özv. Czüllóné szül. *Bekker Lidia* napszámosnő illetőségének megállapítása vált szükségessé. Nevezett nyomozni s föltalálás esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni, a fölvett jegyzőkönyvet pedig Budapest székesfőváros tanácsának megküldeni kell.